

Esitys Lapin hyvinvointialueen valmistelutoimielimen asettamisesta ja kokoonpanosta sekä edustajien nimeäminen väliaikaiseen valmistelutoimielimeen

194/20.200/2021

KH 31.05.2021 § 193

Sote rakenneuudistus Lapissa -hanke pyytää 14.4.2021 kirjeellään kuntia ja muita sote-uudistusta koskevia organisaatioita käsittelemään pohjaesityksen valmistelutoimielimen asettamisesta ja kokoonpanosta sekä nimeämään edustajat väliaikaiseen valmistelutoimielimeen.

Sote-rakenneuudistus Lapissa-hankkeessa valmistaudutaan sote-uudistuksen toimeenpanosta vastaavaan toimielimen muodostamiseen osana hankekokonaisuutta sen mukaan, miten uudistus valtakunnan tasolla etenee. Nyt kun lait ovat edenneet eduskunnan käsittelyyn, on Lapin hyvinvointialueella tarpeen valmistautua asteittain toimeenpanon valmisteluun.

Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulisivat voimaan porrastetusti, hallituksen tavoiteaikataulun mukaisesti osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset 1. tammikuuta 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtäminen 1.1.2023 hyvinvointialueille edellyttää aktiivista valmistelua heti lakien voimaantulon jälkeen, jotta palvelutuotanto kyetään turvaamaan heti vuoden 2023 alusta.

Tämän johdosta ehdotetaan, että hyvinvointialueesta annettavan lain 2 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustetaan 1. päivänä heinäkuuta 2021. Tämän ajankohdan ja 1. päivä maaliskuuta 2022 välisenä aikana hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi väliaikainen valmistelutoimielin.

Hyvinvointialueen monijäseninen väliaikainen valmistelutoimielin vastaisi hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisestä siihen saakka, kunnes aluevaltuusto olisi valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus olisi aloittanut toimintansa. Käytännössä väliaikaisen valmisteluelimen toimikausi olisi noin yhdeksän kuukautta. Valtio myöntäisi voimaantulon 15§ perusteella hyvinvointialueille valtionavustusta niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin vuosina 2021 ja 2022.

Hyvinvointialueen kuntien (määritelty voimaantulon 6§ maakuntajako), perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen on sovittava välittömästi lain voimaan tultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa valmistelutoimielimet.

Voimaanpanolain 8§ 2. momentin mukaan väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta.

Valmistelutoimielimen asettamisesta on ilmoitettava valtiovarainministeriölle. Mikäli osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen väliaikaisen valmistelutoimen asettamisesta kahden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, valtioneuvosto asettaa valmistelutoimielimen.

Valtioneuvoston asettamassa valmistelutoimielimessä jäsenet ovat lakiesityksen voimaanpanolain 8§ 3. momentin mukaan seuraavasti alueen suurimman sairaanhoitopiirin vastatessa valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta:

- alueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet yhteensä seitsemän jäsentä
- sairaanhoitopiiri yhteensä kaksi jäsentä
- erityishuoltopiiri yksi jäsen
- alueen pelastustoimi yksi jäsen
- sekä jokaiselle varajäsen

Väliaikaiseen toimielimeen sovelletaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta on säädetty voimaanpanolain 10§ ja ne liittyvät mm. hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön siirtosuunnitelmaan, toiminnan ja hallinnon järjestämisen valmisteluun sekä vuosien 2021 ja 2022 talousarvioista päättämiseen. Valmistelutoimielimen toimivaltaa on rajattu siten, että se voi tehdä määräaikaisia virka- ja työsopimuksia sekä hyvinvointialuetta sitovia sopimuksia vain vuoden 2023 loppuun saakka.

Uudistuksen täytäntöönpanoa varten hyvinvointialueelle voidaan perustaa poliittinen seurantaryhmä.

Esitys väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta, hallinnoijaorganisaatiosta ja kokoonpanosta Sote-rakennemuutoksen työvaliokunnassa sekä poliittisessa ohjausryhmässä on valmisteltu ja käsitelty hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamista, hallinnoijaorganisaatiota ja väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanoa.

Tähän valmisteluun perustuen annetaan pohjaesitys, johon, Lapin hyvinvointialueen kuntia, molempia sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä, pelastuslaitosta sekä Saamelaiskäräjiä pyydetään ottamaan kantaa ja antamaan päätös Lapin hyvinvointialueen väliaikaistoimielimen asettamiseen seuraavien asioiden osalta:

1. Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaa maakuntahallitus.

2. valmistelutoimielimen hallinnoijaorganisaatio on Lapin liitto.

3. Väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpano alueittain seuraavasti:

- hyvinvointialueen kunnista yhteensä 7 jäsentä seutukunnittain
 - Itä-Lapin seutukunta
 - Kemi-Tornion seutukunta
 - Pohjois-Lapin seutukunta
 - Rovaniemen seutukunta
 - Torniolaakson seutukunta
 - Tunturi-Lapin seutukunta

- seutukuntien edustajat olisivat sosiaalihuollosta 4 jäsentä ja perusterveydenhuollosta 3 jäsentä.

- sairaanhoitopiireistä 4 jäsentä (Lshp 2 + Lpshp 2),
- erityishuoltopiiristä yksi jäsen,
- pelastustoimesta yksi jäsen,
- saamelaiskäräjiltä yksi jäsen
- jokaiselle jäsenelle nimetään varajäsen.
- Lisäksi henkilöstöjärjestöjen yksi yhteinen edustaja, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksissa

Väliaikaistoimielimen jäsenten tulee varautua käyttämään elokuusta 2021 alkaen vähintään 50 % työajastaan väliaikaistoimielimen työhön. Myös varajäsenillä tulee olla valmius käyttää työaikaansa väliaikaistoimielimen työhön.

4. kuntia, sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä sekä pelastuslaitosta, Saamelaiskäräjiä ja henkilöstöjärjestöjä pyydetään käymään tarvittavat seutukuntakohtaiset neuvottelut ja esittämään edustajansa väliaikaistoimielimeen em. kokoonpanon mukaisesti. Esitettävien edustajien tulee olla ko. organisaatioiden viranhaltijoita, jolla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Esityksissä toivotaan huomioitavan myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemuksen lisäksi talouden, - hallinnon ja henkilöstöasioiden asiantuntemus.

Oheisena kaupunginhallituksen jäsenille tiedoksi Sote-rakennemuutos Lapissa työvaliokunnan kirje 14.4.2021, poliittisen ohjausryhmän ja työvaliokunnan kokoonpano sekä HE241/2020 (8 § Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin ja 10 § Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta).

(Johdon sihteeri Aune Kumpula 040 770 8819)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus päättää hyväksyä, että

1. Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaa maakuntahallitus

2. Valmistelutoimielimen hallinnoijaorganisaatio on Lapin liitto

3. Väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpano alueittain on seuraavasti:

- hyvinvointialueen kunnista yhteensä 7 jäsentä seutukunnittain:

Itä-Lapin seutukunta

Kemi-Tornion seutukunta

Pohjois-Lapin seutukunta

Rovaniemen seutukunta

Torniolaakson seutukunta

Tunturi-Lapin seutukunta

- seutukuntien edustajat olisivat sosiaalihuollosta 4 jäsentä ja perusterveydenhuollosta 3 jäsentä.

- sairaanhoitopiireistä 4 jäsentä (Lshp 2 + Lpshp 2)

- erityishuoltopiiristä yksi jäsen

- pelastustoimesta yksi jäsen

- saamelaiskäräjiltä yksi jäsen

- jokaiselle jäsenelle nimetään varajäsen

- Lisäksi henkilöstöjärjestöjen yksi yhteinen edustaja, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksissa.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää antaa valtuudet kaupunginjohtaja Rantaselle ehdottaa Kemijärven kaupungin jäsenen ja/tai varajäsenen Itä-Lapin kuntien välisen ja seutukuntien neuvottelujen pohjalta väliaikaistoimielimeen ja päättää minkä verran heidän työaikaansa voidaan käyttää tehtävän hoitamiseen.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi: Lapin liitto